

Kommunalvalg 2025

Kemikalier truer vores miljø og sundhed

– Luk hanen i din kommune

Skadelige kemikalier er en voksende trussel mod både miljø og folkesundhed – og de findes overalt i vores hverdag.

I kommuner over hele landet bliver der konstateret forurening med sundhedsskadelige kemikalier. Særligt problematiske er stoffer som fx **PFAS**, der også er kendt som evighedskemikalier, fordi de hverken nedbrydes i naturen eller kroppen. PFAS-forurening er fundet i bl.a. drikkevandsboringer, i jord, i vandløb og søer, i havskum og i fødevarer – og det skaber bekymring hos borgere og fagfolk.

Vi optager kemikalier via drikkevand, fødevarer, luft og hudkontakt, og udsættelse kan føre til øget risiko for helbredseffekter, herunder hormonforstyrrelser, kræft, nedsat fertilitet og svækket immunforsvar – særligt er børn og gravide følsomme for påvirkning.

Kommunerne spiller en afgørende rolle i at forebygge og håndtere kemikalieforurening. Mange kilder til forurening er lokale: gamle lossepladser, industrielle aktiviteter, anvendelse af pesticider, samt kemikalier, der ikke fjernes i rensningsanlæg og dermed ledes ud i vandmiljøet.

Målsætningen er, at vores kommuner bliver grønne og bæredygtige steder, hvor drikkevandet er rent, naturen sund, og borgernes helbred ikke sættes over styr af usynlige, men skadelige kemikalier.

Vi skal beskytte borgerne og fremtidige generationer – og det begynder i vores egen kommune.

Ved at sætte kemikalieforurening på den kommunale dagsorden viser du som politiker ansvar for både miljø, sundhed og fremtidige generationer. Brug valget i 2025 til at gå forrest – og gør din kommune til en **foregangskommune fri for skadelige kemikalier**.

For yderligere information, kontakt:

Lone Hjorth Mikkelsen
Ph.d., Seniorrådgiver
Cirkulær økonomi og kemikalier
3318 1934
lone@rgo.dk

BUDSKABER

Her er fem lokale indsatsområder, som kan indgå i valgkampen og i kommende kommunale handlingsplaner på kemikalieområdet:

• **Kemikaliepolitik i kommunen – gå forrest**

- Udarbejd en lokal handlingsplan for en kommune uden skadelig kemi.
- Indfør krav om kemikaliescreening og substitutionsprincip i alle kommunale projekter.
- Stil krav til skadelige kemikalier i kommunens udbud (krav til test, udfasning af konkrete kemikalier og lign.)
- Stil krav til skadelige kemikalier i kommunens indkøbspolitik.
- Inddrag borgere og institutioner i oplysningskampagner om kemikalier i hverdagen.

• **Rent drikkevand – stop forurening ved kilden**

- Kortlæg og overvåg gamle forureningskilder som nedlagte lossepladser og brandskoler.
- Udfas brugen af sprøjtemidler på alle offentlige arealer.
- Beskyt og udlæg boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) permanent.
- Indfør forbud mod sprøjtning og anden forurenende aktivitet i de områder, hvor fremtidens drikkevand dannes – de såkaldte sårbare grundvandsområder (SGO).

• **Oprensning og sikring af forurenede deponier**

- Gennemgå gamle lossepladser og deponier med risiko for kemikalieudsivning.
- Priorité oprensning eller afdækning – især nær boligområder og vandressourcer.
- Stop direkte udledning af perkolat til vandmiljøet fra nedlukkede lossepladser/deponier.

• **Rens spildevandet bedre – og begræns kemikalier ved kilden**

- Stil højere krav til lokale rensningsanlæg, fx via pilottests af ny teknologi.
- Stop spredning af slam på marker, hvis det indeholder miljøfarlige stoffer som fx PFAS.
- Skab lokale kampagner for korrekt bortskaffelse af kemikalier i husholdninger og virksomheder.

• **Forbyd PFAS-pesticider og støt økologisk omlægning**

- Gennemfør et lokalt forbud mod PFAS-holdige pesticider i kommunen.
- Frem lokalt landbrug uden brug af skadelige kemikalier – fx via jordleje og indkøbsaftaler.
- Omlæg kommunale arealer til økologisk drift og pleje uden skadelige kemikalier.